

УДК 069.51:75(477.83)

DOI:

*Микола Гладкий, кандидат історичних наук,
доцент кафедри культурології та мистецької освіти
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*

ВИСТАВКИ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ В ПАЛАЦІ МИСТЕЦТВ МУЗЕЮ “ДРОГОБИЧЧИНА” УПРОДОВЖ 2005 – 2007 РОКІВ

У статті проаналізовано виставкову діяльність Палацу мистецтв музею “Дрогобиччина” упродовж з 2005 року, з часу його відкриття, і до 2007 року. За цей період у залах установи відбулися біля 30 художніх виставок, значна частина з яких представляли дитячу творчість та творчість молодих художників. Також за цей час запланована співпраця із освітніми та культурно-мистецькими установами міста та регіону. Діяльність Палацу мистецтв привертала увагу громадськості, про що свідчать численні статті у місцевій періодиці. Створення Палацу мистецтв як окремого відділу музею “Дрогобиччина” стало явищем нашого сьогодення, яке вже набуло історичного значення.

Ключові слова: музей; мистецтво; художня виставка; творчі конкурси; презентація творів.

Лит. 15.

*Mykola Hladkiy, Ph.D.(History),
Associate Professor of the Culturology and Art Education Department
Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University*

EXHIBITIONS OF CHILDREN AND YOUTH IN THE ARCHIVES OF THE MUSEUM “DROHOBYCHCHYNA” FOR THE PERIOD OF 2005 – 2007

The article analyzes the exhibition activity of the Palace of Arts of the Museum “Drohobychyna” during the period since its opening – 2005, and until 2007. During this period of 2005-2007, the establishment of this cultural-artistic museum institution took place, and the main directions of its activity were identified. One of the priorities of the Palace of Arts was the discovery of young talent in the field of art in order to present the creativity of young artists to the public. During this time numerous artistic exhibitions, contests, presentations were held in the museum. Gifted youth gained new opportunities to present their work to the public review of Drohobych. The successful activity of the Palace of Arts was also largely due to the close collaboration that took place between the Drohobychyna Museum and the Drohobych Ivan Franko University, Drohobych Children’s Art School, and the Stryi Higher Professional Art School. Local residents, numerous tourists, including from abroad, got the opportunity to participate in the cultural life of the city, to appreciate the work of the artists who exhibit their work in the museum, to trace the trends of the development of Ukrainian contemporary art. Both the journalists and professional specialists in the field of art studies paid attention to the work of the department, which is confirmed by numerous articles of information-observation in the local and regional periodicals. Creation and activity of the Palace of Arts as a separate department of the museum “Drohobychyna” became the phenomenon of our present, which has already acquired historical significance.

Keywords: a museum; art; an art exhibition; creative contests; presentation of works.

Постановка проблеми. Наприкінці 2003 року рішенням Дрогобицької міської ради було ухвалено комплексну програму охорони культурної спадщини, одним із пунктів котрої було розвиток музейної справи. В контексті її реалізації виникла ідея створити в структурі музею “Дрогобиччина” Палац мистецтв. Для її втілення чимало зусиль приклав тодішній директор музею “Дрогобиччина” Зиновій Бервецький. Керівником відділу мистецтв музею стала досвідчений музейний співробітник Надія Кікта. В контексті святкування дня міста 21 вересня 2005 року новий центр культурно-мистецького життя вперше відчинив свої двері для відвідувачів. Його відкриття стало помітною подією в житті Дрогобича. Участь в цьому заході

взяли керівники міста, вчені, представники громадськості [1].

Із початку функціонування Палацу мистецтв велика увага на його виставкових площах була розгорнута постійно діюча виставка художньої колекції польського графа Лянцкоронського, яка містить численні твори живопису, зброї, декоративно-ужиткові речі, антикварні меблі тощо. Паралельно у залах відділу започаткували практику експонування постійно змінюваних виставок художніх робіт, які представляють творчість сучасних митців.

Перші роки діяльності Палацу мистецтв – це період його становлення, пошуку напрямків діяльності, налагоджування творчих контактів із освітніми та мистецькими установами Дрогобича

та регіону. За цей час у музеї відбулося біля 30 мистецьких заходів – це персональні виставки, презентації, конкурси. Відкриття нового музейного осередку в місті відкривало нові перспективи розвитку мистецького життя, в тому числі появилися додаткові можливості для мистецьки обдарованої молоді представити широкій громадськості свою творчість.

Мета статті. Охарактеризувати діяльність Палацу мистецтв музею “Дрогобиччина” з представлення творчості дітей та молоді у період упродовж 2005 – 2007 років.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Діяльність Палацу мистецтв, як відділу музею “Дрогобиччина”, ще не було предметом окремого наукового дослідження. На сьогоднішній день в наявності матеріали, які можна оцінити як джерела для вивчення цієї проблеми. І тут варто виокремити перш за все “Літопис Палацу мистецтв” музею “Дрогобиччина”, котрий ведуть наукові співробітники установи з часу його створення.

“Літопис Палацу мистецтв” на сьогодні становить чотири книги, три з яких завершені. Вони являють собою фотоальбоми на сторінках яких вклеєні численні газетні вирізки з місцевих видань із статтями, в яких розповідається про події культурно-мистецького спрямування, що проводилися в музеї. Також в літописі є чимало фотографій, які були зроблені в час відкриття виставок, адже такі заходи завжди були певною культурно-мистецькою подією, котра привертала увагу шанувальників мистецтва, науковців, громадських діячів, представників місцевої влади. Окрему групу матеріалів в літописі становлять відомості про художників, котрі виставляли свої роботи в Палаці мистецтв, фотографії їхніх робіт, що дозволяє оцінити їхню творчість. Таким чином, “Літопис Палацу мистецтв” є не тільки наочною ілюстрацією діяльності музею, а й цінним історичним джерелом на основі можна вивчати історію музею “Дрогобиччина”, культурно-мистецьке життя Дрогобича, а також і розвиток сучасного мистецтва регіону та України. Водночас, як джерело “Літопис Палацу мистецтв” має ряд недоліків, а саме: відсутність бібліографічних описів публікацій в періодиці, вирізки з яких вклеєні на сторінках альбомів, відсутність персоніфікації осіб, які є на фотографіях, поміщених в ньому. Також було б доречним, вказати дати виставок, які проводилися в музеї, зробити наскрізну нумерацію сторінок. Такі відомості робили б цей літопис більш вагомим історичним джерелом, цінність якого буде тільки зростати з часом віддалення

від нашого сьогодення. Враховуючи хронологічні рамки дослідження, які охоплюють фактично два повні роки, для нас важливе значення має саме 1 книга вказаного літопису.

Іншу групу джерел для вивчення діяльності Палацу мистецтв є доволі численні публікації в місцевих газетах, як от “Галицька зоря”, “Вільне слово”, “За вільну Україну”, “Тустань”. Їх автори – директор музею Зиновій Бервецький, науковий співробітник музею Любов Васильків, котрі інформували громадськість про діяльність музею. Також про виставки у Палаці мистецтв писали і журналісти місцевих видань Ярослав Гайгель, Петро Мацан, Роман Пастух, Йосип Садовий, Іван Тихий та інші. Серед газетних публікацій цінною є стаття історика мистецтв зі Львова Андрія Дороша, котрий оцінив творчість молодих художників краю. Таким чином, автори публікацій є свого роду колективними літописцями діяльності музею “Дрогобиччина” та його окремого відділу Палацу мистецтв. На основі цих матеріалів і є можливість унаочнити розвій культурно-мистецького життя Дрогобича в час нашого сьогодення.

Виклад основного матеріалу. Із відкриттям новоствореного Палацу мистецтв в його роботі запроваджено певні тенденції, які визначили його роль в культурному просторі регіону на наступні роки і по сьогодні. Одна з них залучення дітей і молоді до пізнання мистецтва. Цьому сприяла і тарифна політика установи. Так на початку діяльності цього музейного відділу була встановлена чисто символічна ціна квитка: для школярів і студентів – 1 гривня [1].

Із відкриттям Палацу мистецтв у Дрогобичі для місцевих художників, особливо початківців, відкрились нові можливості представляти свої твори. Так, першою виставкою, яка представляла творчість молодих художників, стала виставка “За межею реальності”, яка відкрилася 29 січня 2006 року. Автори робіт тоді ще студентка Дрогобицького педуніверситету Наталія Курій та студент Київського вишу Максим Максимів. Участь у відкритті приймали проректор університету Юрій Кишакевич, декан педагогічного факультету Іван Кутняк, викладачі мистецьких дисциплін кафедри культурології та українознавства М. Сидор та М. Федів. Учасники заходу відзначали багатогранність таланту художників, для творчості котрих характерне “особливе розуміння життя, його плінності, нестабільності, в той же час багатогранності і насиченості багатокультурними вимірами” [11]. Сказане унаочнюють і назви картин: “Сублімація”, “Формування матері”, “Народження науки”,

“Народження надлюдини” та ін. Порівнюючи згадану виставку із виставкою львівського художника М. Сидора, Роман Пастух відзначав що живопис, графіка митців спонукають уважно приглядатися і роздумувати, їхні твори доволі авангардові та абстрактні [1].

Ця перша персональна виставка заклала добрий почин у творчому злеті молодих художників. На початку 2007 року в Палаці мистецтв відбулася вже їхня друга персональна виставка. За оцінкою львівського історика мистецтв Андрія Дороша, митці у їх творах намагаються відобразити пошук місця людини в реальному просторі, прагнення осмислити феномен Духу, їхні твори будоражать громадську естетичну свідомість [10]. На сьогодні Максим Максимів та Наталія Курій-Максимів – це вже знані в мистецьких колах художники, але свій шлях до визнання вони почали торувати саме із виставок в Дрогобичі.

У Палаці мистецтв відбувся творчий дебют юної художниці, на той час учениці школи № 14 міста Дрогобича, Дзвенислави Загайської (червень 2006 року). Вона, незважаючи на свій вік, вже була ілюстратором ряду книг, учасницею міських та обласних виставок, звідки привозила дипломи лауреата. Тематика її робіт виставлених на першій персональній виставці дуже широка: картини релігійно-духовного спрямування, цікаві інтерпретації народних художніх промислів. В її творах присутні і ліричні настрої і гумористичні мотиви. Пошук свого мистецького “я” виразився в застосуванні різних технік, варіаціях кольорів [5]. Ця виставка отримала значний резонанс дрогобицькому суспільству, про що свідчить низка відгуків [1].

Директор музею “Дрогобиччина” Зиновій Бервецький був одним із перших хто оцінив талант 18-річної Марти Зварич, чия перша персональна виставка відбулася у Палаці мистецтв у квітні 2007 року. Її роботи вражали неповторною гамою кольорів, унікальною майстерністю виконання. Саме це відзначали на відкритті Андрій Дорош, відомий львівський мистецтвознавець, Ігор Шимко, директор Дрогобицької дитячої художньої школи, котру закінчила художниця, Олег Капало, директор Стрийського вищого професійно-художнього училища, де вона продовжила свої студії [13].

Подією мистецького життя міста стала звітна виставка робіт учнів Дрогобицької дитячої художньої школи, що відкривалася 28 травня 2007 року. На ній було представлено 45 робіт. Водночас було відзначено грамотами та подарунками кращих вихованців цього мистецького закладу та їхніх наставників [8].

Не була обділена увагою громадськості і виставка “Вироби із бісеру” сімнадцятирічної дрогобичанки Аліси Свінцової, котра до цього виставляла свої роботи на фестивалях прикладного мистецтва в м. Севастополі (2004), Херсоні (2006) [4].

Першою персональною виставкою для молоді художниці Марти Петруняк, випускниці Дрогобицької художньої школи, стала виставка на тему “Пори року” (2007). З допомогою фарб і пензля вона зуміла передати красу навколишньої природи чим зуміла полонити поціновувачів мистецтва [1; 3]. У творчій діяльності співробітників музею були і рішення, котрі викликали і неоднозначний резонанс у Дрогобичі. Чималі дискусії викликала виставка “Самки та яйцекладки: жінки з культури”, що був частиною проекту “Свиноферма”. Її відкрили у Палаці мистецтв 13 травня 2007 року. У виставкових залах були виставлені роботи молоді львівської малярки, вихованки Львівської академії мистецтв Гриці Ерде. Сама назва та і особливе бачення художницею жінки у суспільстві були доволі провокативними, а окремі роботи досить епатажними. Це викликало неприйняття погляду авторки в середовищі місцевих активістів, представників міської влади, науковців, мистецтвознавців і досить швидко цю виставку згорнули. Натомість, на прес-конференції, яку провів директор музею “Дрогобиччина” Зиновій Бервецький, розгорнулася досить гостра дискусія про свободу творчості митця, про роль мистецтва в національній та християнській культурі [14]. Її продовження мало місце і в ряді газетних публікацій [1].

Із відкриттям Палацу мистецтв намітилася тісна співпраця із міськими відділами освіти, культури, культурно-мистецькими установами міста. Так, у березні 2006 року за ініціативою міського відділу освіти на базі музею був проведений міський конкурс малюнків, приурочений до 192 річниці з дня народження Тараса Шевченка. Участь в ньому прийняли 82 учні місцевих шкіл. Їхні роботи були розгорнуті в окрему виставку в Палаці мистецтв [6].

До Великодня 2006 року в Дрогобичі був проведений регіональний конкурс “Бойківська писанка”. Результатом конкурсу стала розгорнута в музеї виставка писанок, де були представлені численні авторські твори, в тому числі і званої майстрині Галини Сиротюк [9].

Прилученням дітей до мистецтва іконопису стала виставка “Бойківська ікона очима дитини” (2007). Вона стала результатом конкурсу в якому прийняли участь 130 школярів міста та району. Із

майже 300 робіт було вибрано 50 найкращих. Асі вони стало уособленням дитячого погляду на ікону і в цьому безпосереднє значення цієї виставки [1].

Готуючись до гідного вшанування 150-річчя Івана Франка в серпні 2006 року в музеї “Дрогобиччина” була організована низка заходів під загальною назвою “Образотворча Франкіана”. Серед творчих заходів, проведених у ці дні в Палаці мистецтв, було проведено відзначення переможців конкурсу “Коли ще звірі говорили”, проведеного серед учнів місцевої художньої школи [2; 7].

Різноманітна співпраця музею “Дрогобиччина” намітилася і з Дрогобицьким педагогічним університетом імені Івана Франка. Так, в листопаді 2006 року в Палаці мистецтв було проведено мистецьке свято “Життя в кольорах живописних”, присвячене 15-річчю кафедри декоративно-ужиткового мистецтва та основ дизайну. Цей захід був складовою наукової конференції “Сучасні проблеми художньо-трудової підготовки вчителів: досвід, зміст і технології”, що проводилася на базі вказаної кафедри. Під час цього дійства у відвідувачів була можливість оглянути виставку творчих робіт викладачів та студентів. Експозиція високохудожніх робіт включала вироби різьбярів по дереву Г. Зубрицького, вишивальниць Н. Кузан, Л. Савки, Г. Мельник, Н. Лішинської-Кравець, тканин гобелени Г. Гром, дерев’яні скульптури А. Валька. Заодно, на святі за участю студентів університету було здійснено показ моделей одягу в 5 номінаціях. Їх експонування деякий час знаходилося в музейній експозиції [12].

До виставкової діяльності Палацу мистецтв залучалися і музичні колективи. Так, на відкритті виставки візантійської ікони польської художниці Божени Сятки-Бец із Кракова відбулася спільна мистецька акція музею “Дрогобиччина” та студентів музично-педагогічного факультету Дрогобицького педуніверситету. Хор під керівництвом Петра Гушоватого на цьому святі виконав низку літургійних творів [1].

Висновки. Створення Палацу мистецтв як окремого відділу музею “Дрогобиччина” стало явищем нашого сьогодення, яке вже набуло історичного значення. У період 2005 – 2007 років відбулося становлення цієї культурно-мистецької музейної установи, намітилися основні напрямки її діяльності. Одним із пріоритетів роботи Палацу мистецтв стало виявлення молодих талантів в галузі мистецтва з метою представлення творчості юних митців громадськості. За цей час в музеї були проведені численні мистецькі заходи виставки, конкурси, презентації. Мистецьки

обдарована молодь отримали нові можливості представити свою творчість на огляд громадськості Дрогобича. Успішна діяльність Палацу мистецтв в значній мірі була також зумовлена тісною співпрацею, яка виникла між музеєм “Дрогобиччина” та Дрогобицьким університетом імені Івана Франка, Дрогобицькою дитячою художньою школою, Стрийським вищим професійно-художнім училищем. Місцеві жителі, численні туристи, в тому числі із-за кордону, отримали можливість прилучитися до культурного життя міста, оцінити творчість художників, котрі виставляють свої роботи в музеї, простежити тенденції розвитку українського мистецтва сьогодення. На діяльність відділу установи звертали увагу і журналісти, так і професійні фахівці в галузі мистецтвознавства, підтвердженням чого є численні статті інформативно-оглядового спрямування в місцевій та регіональній періодиці.

ЛІТЕРАТУРА

1. Архів музею “Дрогобиччина” / Літопис Палацу мистецтв. – Кн. 1.
2. Бервецький Зиновій. Музей “Дрогобиччина” – найславнішому синові Дрогобицької землі / Зиновій Бервецький // Галицька зоря. – № 104 від 18 серпня 2006 року.
3. Васильків Любомир. “Пори року” Марти Петруняк / Любомир Васильків // Галицька зоря. – № 132 від 16 листопада 2007 року.
4. Гайгель Ярослав. Вироби з бісеру / Ярослав Гайгель // Галицька зоря. – № 62 від 13 червня 2007 року.
5. Грицик Леся. Кольорові мрії ангелів – у Палаці мистецтв / Леся Грицик // Галицька зоря – № 76 від 14 червня 2006 року.
6. Грицик Леся. Творчість Шевченка школярі намалювали / Леся Грицик // Галицька зоря. – № 48 від 31 березня 2006 року.
7. Грицик Ярослав. Потрапити в епоху Франка можна в музеї “Дрогобиччина” / Ярослав Грицик // Галицька зоря. – № 106 – 107 від 23-25 серпня 2006 року.
8. Грицик Ярослав. Юні таланти демонструють творчість / Ярослав Грицик // Галицька зоря. – № 58 від 4 червня 2007 року.
9. Дебют писанкарів. // Галицька зоря – № 65 від 17 травня 2006 року.
10. Дорош Андрій. Per aspera – ad astra (Через терни – до зірок) / Андрій Дорош // Галицька зоря. – № 13 від 7 лютого 2007 року.
11. Кравченко Олена. Мрії збуваються / Олена Кравченко // Галицька зоря. – № 21 від 22 лютого 2006 року.

12. Ліщинська-Кравець Галина. Проблеми художньо-трудової підготовки вивчала педконференція / Галина Ліщинська-Кравець // Галицька зоря. – № 150 – 151 від 8 грудня 2006 року.

13. Лишик Вікторія. Таланти твої, Україно / Вікторія Лишик // Галицька зоря. – № 45 від 27 квітня 2007 року.

14. Мацан Петро. Приборкання непокірної / Петро Мацан // Галицька зоря. – № 54 від 25 травня 2007 року.

15. Пісня душі // Галицька зоря. – № 16 від 14 лютого 2006 року.

REFERENCES

1. Archive of the Museum “Drohobychyna” [The archive of the museum “Drohobychyna”]. *Chronicle of the Palace of Arts*. Book 1.[in Ukrainian].

2. Bervetsky Zinovy (2006). Muzei “Drohobychyna” – naіslavnishomu synovi Drohobytskoi zemli [Museum “Drohobychyna” – the most famous son of Drohobych land]. *Halytska Zorya*, no. 104 dated August 18.[in Ukrainian].

3. Vasylykiv Lyubov (2007). “Pory roku” Marty Petruniak [“Seasons” by Marty Petronyak]. *Halytska Zorya*, No. 132 dated November 16.[in Ukrainian].

4. Gaigel Yaroslav (2007). [Products from beads]. *Halytska Zorya*, no. 62 dated June 13.[in Ukrainian].

5. Hrytsyk Lesya (2006). Kolorovi mrii anheliv – u Palatsi mystetstv [Colorful dreams of angels – in the Palace of arts]. *Halytska Zorya*, no. 76 of June 14.[in Ukrainian].

6. Hrytsyk Lesya (2006). Tvorchist Shevchenka shkoliari namaliuvaly [Shevchenko creativity was

painted by schoolchildren]. *Halytska Zorya*, no. 48 dated March 31.[in Ukrainian].

7. Hrytsyk Yaroslav (2006). Potrapyty v epokhu Franka mozha v muzei “Drohobychyna” [To get in the era of Franko can be in the museum “Drohobychyna”]. *Halytska Zorya*, no. 106 – 107 dated August 23 – 25.[in Ukrainian].

8. Hrytsyk Yaroslav (2007). Yuni talanty demonstruiut tvorchist [Young talents show creativity]. *Halytska Zorya*, no. 58 dated June 4.[in Ukrainian].

9. Debiut pysankariv (2006). [The debut of Easter eggs]. *Halytska Zorya*, no. 65 dated May 17. [in Ukrainian].

10. Dorosh Andrii (2007). Cherez terny – do zirok [Through thorns – to the stars]. *Halytska Zorya*, no. 13 dated February 7. [in Ukrainian].

11. Kravchenko Olena (2006). Mrii zbuvaitsia [Dreams come true]. *Halytska Zorya*, no. 21 dated February 22. [in Ukrainian].

12. Lishchynska-Kravets Halyna (2006). Problemy khudozhno-trudovoi pidhotovky vuvchala pedkonferentsiia [The problems of artistic and labor training were studied by the congress]. *Halytska Zorya*, no. 150 – 151 dated December 8. [in Ukrainian].

13. Lyshyk Viktoriia (2007). Talanty tvoї, Ukraino [Your Talents, Ukraine]. *Halytska Zorya*, no. 45 dated April 27. [in Ukrainian].

14. Matsan Petro (2007). Pryborkannia nepokirnoi [Torturing the Rebellious]. *Halytska Zorya*, no. 54 dated May 25. [in Ukrainian].

15. Pisnia dushi (2006). [Song of the Soul]. *Halytska Zorya*, no. 16 of February 14. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 28.08.2018

“Наші знання – це сума того, чого ми навчилися, й того, що ми забули”.

*Марія фон Ебнер-Ешенбах
австрійська письменниця*

“Коли людина мислить, вона має сумнів, але вона впевнена, коли діє”.

*Анатоль Франц
французький прозаїк*

“Освіта не дає паростків у душі, якщо вона не проникає до значної глибини”.

*Піфагор
давньогрецький філософ*

